

Sygn. akt VI Ka 317/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Elżbieta Kosecka - Sobczak

Protokolant: stażysta Julia Korożan

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2021 r. w Elblągu sprawy z oskarżenia wzajemnego

J. O.

przeciwko M. O. (1) s. R. i M. ur.(...) w Ł.

oskarżonemu o czyn z art. 157 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego J. O.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 5 marca 2021 r. sygn. akt VIII K 1847/19

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. I w ten sposób, że przyjmując iż wina i społeczna szkodliwość czynu M. O. (1) kwalifikowanego z art. 157§2kk nie jest znaczna na podstawie art. 66§1i2 kk i art. 67§1i 3 kk postępowanie karne warunkowo umarza na okres 1(jednego) roku próby, orzekając od oskarżonego M. O. (1) na rzecz J. O. 2.000 (dwa tysiące) złotych nawiazki,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze oraz 60 zł opłaty.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 317/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyroki Sądu Rejonowego w Elblągu z 05 marca 2021r. w spr. VIII K 1847/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny- pełnomocnik oskarżyciela prywatnego

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
1	naruszenia prawa materialnego tj. art. 115§2 kk	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Omawiając ten zarzut należy podkreślić, że ustawodawca w art. 115 § 2 kk określił kwantyfikatory oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu. Użyte w tym przepisie a dotyczące wskazanych kwantyfikatorów tej oceny sformułowanie „sąd bierze pod uwagę” oznacza, że sąd orzekający nie może pominąć żadnego z tych kryteriów oceny, chyba że któreś z nich nie odnosi się do znamion ustawowych konkretnego typu przestępstwa (zob. wyrok SN z 22.02.2018 r., II KK 349/17, LEX nr 2449784). A przepis art. 115 § 2 kk stanowi, że przy ocenie owego stopnia sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra prawnego, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Uwzględnia więc okoliczności</p>		

o charakterze mieszanym, przedmiotowo-podmiotowym, które dotyczą zarówno zewnętrznej strony czynu, jak i przeżyć psychicznych jego sprawcy. Należy zgodzić się ze skarżącym, że wśród kwantyfikatorów stopnia społecznej szkodliwości nie wymieniono zachowania oskarżonego podjętego po czynie. Tymczasem sąd I instancji uzasadniając przyjęty stopień społecznej szkodliwości czynu M. O. (1) położył duży nacisk na te właśnie okoliczności zasze po czynie: jak żał za swoje zachowanie, przyznanie się do winy, gotowość do polubownego zakończenia sprawy, wolę mediacji w tej i innych sprawach, dotychczasową niekaralność tego oskarżonego, gdy nie mogły one posłużyć do wykazania znikomości społecznej szkodliwości czynu. Stąd w tym zakresie zarzut obrazy art. 115§2kk okazał się być zasadny. Przy czym nie można zgodzić się ze skarżącym by w realiach zgromadzonego materiału dowodowego i okoliczności sprawy, to stopień społecznej szkodliwości czynu M. O. (1) była znaczny i wymagał uchylecia wyroku i tego by doszło do skazania M. O. po ponownym rozpoznaniu sprawy przez sąd I instancji.

Wniosek

o uchylenie wyroku w części umarzającej postępowanie wobec M. O. (1) i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Mimo pewnego uwzględnienia zarzutu naruszenia prawa materialnego, to nie było podstaw do uwzględnienia wniosku końcowego z apelacji o uchylenie wyroku w części umarzającej postępowanie wobec M. O. (1) i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skarżący podnosząc zarzut obrazy art. 115§2 kk, to poza okolicznościami wskazującymi na mylne uzasadnienie przez sąd I instancji znikomości społecznej szkodliwości czynu M. O. (1) (wskazane zasadnie), to podniósł, że stopień tej szkodliwości czynu tego oskarżonego jest znaczny, co powinno prowadzić do uchylenia wyroku i ponownego rozpoznania sprawy. Z tym argumentem jednak nie można się zgodzić.

Każde przestępstwo godzi w jakieś dobro prawne i to, że przestępstwo z art. 157 kk godzi w zdrowie człowieka nie może stanowić argumentu dla wykazania, że stopień społecznej szkodliwości czynu M. O. (1) jest znaczny. Bezsporne w sprawie jest to, że M. O. (1) dopuścił się czynu z art. 157§2kk, przy czym przestępstwo to nie dotyczy powstania poważnych obrażeń tylko tych lżejszych i stąd jest zagrożone karą grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2. Już to ustawowe zagrożenie wskazuje, że sam ustawodawca ocenił przestępstwo z art. 157§2kk jako takie, które nie zawsze wymaga surowej odpłaty karnej.

Analizując okoliczności sprawy, to należy stwierdzić, że nawet gdy to M. O. (1) pierwszy zaatakował brata, to zachodzą podstawy do przyjęcia, że został przez brata sprowokowany. Mimo, że zaprzecza

temu matka stron, to jej zeznania wyraźnie wskazują na to, że tak chciała przedstawić zdarzenie by nie zaszkodzić J. O.. Zeznała, iż J. O. po ciosie brata spadł z krzesła, co jest sprzeczne z obiektywnym nagraniem z monitoringu. Opisała, że widziała jak M. uderza J., by pominąć milczeniem pchnięcie M. przez J., co przecież też zostało utrwalone na nagraniu z monitoringu. A z tego względu nie można było w pełni bazować na zeznaniach matki stron i przyjmować, że skoro nie zeznawała ona o poruszonym temacie ustawy dezubekizacyjnej, to temat taki nie był poruszany. Natomiast okoliczności przebiegu rozmowy między braćmi podnoszone w wyjaśnieniach M. O. (1) i treści jego pism logicznie tłumaczą to dlaczego w trakcie ważnej uroczystości rodzinnej dla niego samego M. O. (1) nie zapanował nad emocjami i zdecydował się uderzyć brata.

Mimo więc tego, że trafne okazały się argumenty podniesione w apelacji kwestionujące dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu M. O. (1) jako znikomego, to uwzględniając okoliczności popełnienia czynu i motywację sprawcy, który nie mogąc zapanować nad złością na zachowanie brata zdecydował się na zadanie mu ciosu, przy czym takie postąpienie z pewnością nie zasługuje na aprobatę, to zaszły podstawy do przyjęcia, że sprawiedliwą odpłatą karną może być warunkowe umorzenie postępowania bez potrzeby uchylania wyroku w zaskarżonej części i przekazywania jej do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Tym bardziej, że i J. O. w trakcie zdarzenia nie zapanował nad emocjami i po tym

jak został uderzony przez brata, a M. O. (1) zaczął się oddalać i zagrożenie z jego strony minęło, to popchnął go od tyłu, a gdy M. O. (1) upadł to dociskał go do podłogi i przestał z powodu interwencji osoby trzeciej, która powiedziała „zostaw go, już jest spokój”. Ponadto J. O. sam w wyjaśnieniach przyznał, że chcąc się „wyladować” po tym zdarzeniu jeszcze kopnął samochód brata.

Lp.	Zarzut	
2	błędów w ustaleniach faktycznych mających wpływ na treść wyroku	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Jak to wskazano wyżej, to sąd I instancji błędnie przyjął, że stopień społecznej szkodliwości czynu M. O. (1) jest znikomy i błędnie stosując art. 17§1 pkt. 3 kpk postępowanie w pkt. I umorzył, gdy okoliczności które sąd ten wskazał jako podstawę przyjętego rozstrzygnięcia były okolicznościami nie wymienionymi w art. 115 § 2 kk. Rację ma też skarżący, że nie wszystkie ustalenia sądu I instancji a wynikające z pisemnego uzasadnienia wyroku co do przebiegu zdarzenia i oceny okoliczności wynikających z relacji osób przesłuchanych były prawidłowe np. to nie J. O. wskazywał, że po ciosie brata spadł z krzesła.</p> <p>Nie można jednak zgodzić się ze skarżącym by z pewnością M. O. (1) zaatakował pokrzywdzonego brata bez powodu i by w tym</p>		

zakresie ustalenia sądu były błędne. Ta wersja opiera się na relacji J. O. ale inaczej to przedstawił M. O. (1). Co prawda przy stole siedziała wówczas matka stron, ale złożyła ona zeznania sprzeczne z obiektywnym dowodem w postaci nagrania zdarzenia na monitoringu, stąd nie można uznać relacji M. C., wyraźnie ukierunkowanych na wsparcie wersji J. O., za w pełni wiarygodny dowód. Należy zaś przypomnieć, że do zdarzenia doszło na weselu córki M. O. (1) i z tego względu logicznym jest, że bez powodu, M. O. (1) powstrzymałby się od działań, które by to wesele (porawiny) mogły zepsuć. A wobec tego sąd I instancji mógł uznać, że zdarzenie poprzedziła wymiana zdań między braćmi dotycząca kwestii podanej przez M. O. (1), która była – z racji wykonywanego wcześniej zatrudnienia- dla niego ważna i drażliwa. Bo to właśnie w świetle doświadczenia życiowego tłumaczy silne wzburzenie jakie ogarnęło M. O. (1) i które spowodowało, że uderzył on brata na weselu swojej córki. Oczywiście rację ma też skarżący podnosząc, że nawet gdyby przy stole poruszany był temat ustawy dezubekizacyjnej i bracia mieli na ten temat odmienne zdania to nie usprawiedliwia w żaden sposób stosowania przemocy i wymaga reakcji karnej. Jednak ocena globalna całego zdarzenia, wypowiedzi J. O. przed ciosem brata i zachowanie J. O. po tym jak otrzymał cios – co skarżący pomija- też nie zasługuje na aprobatę. A wobec tego, że postępowania wobec J. O. w pkt. II umorzono uznając, że społeczna szkodliwość jego czynu jest znikoma, to wewnętrzna sprawiedliwość orzeczenia, w którym oceniono całe zdarzenie i zachowanie obu braci, to

<p>mimo stwierdzonego naruszenia art. 115§2kk nie przemawia za tym by przyjmować, że stopień społecznej szkodliwości czynu M. O. (1), nawet gdy spowodował on obrażenia ciała u brata, to jest znaczny.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>o uchylenie wyroku w części umarzającej postępowanie wobec M. O. (1) i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Mimo pewnego uwzględnienia zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych i zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 115§2kk, to nie było podstaw do uwzględnienia wniosku końcowego z apelacji o uchylenie wyroku w części umarzającej postępowanie wobec M. O. (1) i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z powodów wskazanych wyżej.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	

5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
zaskarżony wyrok za wyjątkiem zmiany odpłaty karnej wobec M. O. (1) z pkt. I (zmiana z umorzenia postępowania na warunkowe umorzenie postępowania)	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
z powodów dla których nie uwzględniono częściowo zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych oraz wniosku końcowego z apelacji	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
w pkt. I poprzez przyjęcie, że wina i społeczna szkodliwość czynu M. O. (1) kwalifikowanego z art. 157§2kk nie jest znaczna i warunkowe umorzenie postępowania na okres 1 roku próby przy orzeczeniu 2.000zł nawiązki	
Zwięźle o powodach zmiany	
Mimo pewnego uwzględnienia zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych i zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 115§2 kk, to nie było podstaw do uwzględnienia wniosku końcowego z apelacji o uchylenie wyroku w części umarzającej postępowanie wobec M. O. (1) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i do zaaprobowania stanowiska skarżącego, że stopień społecznej szkodliwości czynu M. O. był znaczny. Bowiem ocena całego zdarzenia i zachowania w jego trakcie obu braci, przyjęcie że doświadczenie życiowe przemawiało za tym, iż M. O. (1) nie mogąc powstrzymać emocji na tle uwag brata, to uderzył go, po czym brat – gdy M. O. (1) oddalał się nie powtarzając ataku na J. O. i nie było dalszego zagrożenia zdrowia J. O. – to popchnął go od tyłu, a gdy M. O. (1) upadł dociskał go do podłogi i przestał dopiero gdy zainterweniowała osoba trzecia	

mówiąc by zostawił brata (a potem jeszcze kopnął samochód brata), to wobec umorzenia postępowania wobec J. O. nie przemawiała by M. O. (1) musiał z pewnością zostać skazany za czyn którego się dopuścił. Tym bardziej, że M. O. popełnił ten czyn nie w sposób zaplanowany, ale nie mogąc zapanować nad emocjami spowodowanymi wypowiedziami brata. Po jednym ciosie jednak potrafił powstrzymać emocje, zaprzestał ataku na brata i oddalał się z miejsca gdzie przebywał brat, zaś to zachowanie J. O. spowodowało, że zdarzenie na tym się nie zakończyło. Co prawda takim czynem M. O. (1) naruszył dobro w postaci zdrowia innej osoby, ale spowodował nie poważny uszczerbek na zdrowiu brata, ale naruszający czynności jego ciała trwające do 7 dni. Ponadto niekaralność M. O., jego przyznanie się do winy, wskazuje, że czyn z 09 czerwca 2019r. miał charakter epizodu, a jego postawa pozwala na przyjęcie przypuszczenia, że w dalszym życiu będzie on przestrzegał porządku prawnego, a w szczególności nie popełni przestępstwa. Dlatego sąd odwoławczy warunkowo umorzył postępowanie za wystarczający uznając roczny okres próby. Wobec zaś spowodowanych u pokrzywdzonego brata obrażeń z art. 157§2kk, to obciążył M. O. (1) na jego rzecz nawiązką w wysokości 2.000zł. Uznając, że zastosowane instytucje spełnią cel prewencyjno-wychowawczy wobec M. O. (1) i spowodują, że nie popełni on kolejnego przestępstwa, to zmieniono zaskarżony wyrok w sposób opisany wyżej.

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
pkt. III	apelacja pełnomocnika oskarżyciela prywatnego zasługiwała na uwzględnienie co do części podniesionych zarzutów, a sąd odwoławczy zmienił wyrok warunkowo umarzając postępowanie w zakresie czynu M. O. (1), stąd zachodziły podstawy z art. 634 kpk i art. 629 kpk do obciążenia oskarżonego kosztami za postępowanie odwoławcze, w tym opłatą

7. PODPIS